

запобігання і виявлення корупції [електронний ресурс] – Режим доступу: <https://nazk.gov.ua/uk/documents/nkaz-vid-18-01-2021-11-21/>

3. План проведення НАЗК перевірок організації роботи із запобігання і виявлення корупції на 2021 рік [електронний ресурс] – Режим доступу: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/Plan_perevirok_na_2021.pdf

4. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про запобігання корупції», Кримінального кодексу України від 27.10.2020 № 13-р/2020 [електронний ресурс]. – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v013p710-20#Text>

5. Негативні тенденції та низька обізнаність: кілька тез про дослідження від НАЗК. рік [електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ti-ukraine.org/blogs/negatyvni-tendentsiyi-ta-nyzka-obiznanist-pro-shho-govoryt-masshtabne-doslidzhennya-shhodo-koruptsiyi/>

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ СЕРЕД ПРАЦІВНИКІВ ОРГАНІВ ТА ПІДРОЗДІЛІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Люблін В. Д.

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності*

Ткаченко Т. В.

*кандидат педагогічних наук,
заступник начальника інституту післядипломної освіти
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
м. Львів, Україна*

Не є новиною той факт, що Україна має досить хитке становище на міжнародній арені саме у зв'язку високим рівнем корупції. А тому важливо виробити ефективні важелі задля запобігання та протидії корупції, особливо політичної. Відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» декларування недостовірної інформації віднесено до злочинів, пов'язаних з корупцією [1].

Дослідженню проблем корупційної злочинності, у тому числі кримінальної та адміністративної відповідальності за декларування недостовірної інформації, особливостей розслідування цього злочину, присвячені роботи багатьох учених.

Адміністративна відповідальність – це вид юридичної відповідальності, що передбачає покладення адміністративних стягнень на порушників загальнообов'язкових правил, які діють у сфері управління та в інших сферах, адміністративних стягнень, передбачених чинним законодавством.

Адміністративна відповідальність настає за умови, що правопорушення не має такого ступеня суспільної шкоди, який вимагав би застосування кримінальної відповідальності; правопорушення, як правило, не є дисциплінарним проступком; метою покладання відповідальності не є відшкодування заподіяної майнової шкоди [2].

Кримінальна відповідальність – це різновид ретроспективної юридичної відповідальності, що настає за вчинення злочину й полягає у застосуванні до фізичних осіб, виникає у його вчиненні, одного з видів кримінального покарання, передбаченого кримінальним законодавством.

Кримінальне покарання може призначатися лише судом. Воно виконує не лише каральну функцію, а й відновлювальну, що має попереджувальний характер – загально – чи приватно превентивний. Зазначене свідчить, що покарання конкретного злочинця стосується двох адресатів – самого правопорушника і суспільства, якому сигналізується про нестабільність та про можливість виникнення негативних наслідків [3].

Верховна Рада в квітні цього року у першому читанні схвалила законопроект про позбавлення волі за недостовірне декларування. Проектом пропонується внести зміни до абзацу першого примітки до статті 172⁶ Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) та примітки до статті 366² Кримінального кодексу України (далі – КК).

Так, суб'єктами правопорушень у статті 172⁶ КУпАП (крім правопорушень, визначених частинами другою та третьою цієї статті у частині неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані) передбачається визначити осіб, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування».

При цьому суб'єктами правопорушень, визначених частинами другою та третьою статті 172⁶ КУпАП у частині неповідомлення або несвоєчасного повідомлення про суттєві зміни у майновому стані, передбачається визначити суб'єктів декларування, які є службовими

особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, а також суб'єктів декларування, які займають посади, пов'язані з високим рівнем корупційних ризиків, відповідно до статті 51³ Закону України «Про запобігання корупції».

Суб'єктами декларування у статтях 366², 366³ КК України визначаються особи, які відповідно до частин першої та другої статті 45 Закону України «Про запобігання корупції» зобов'язані подавати декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Якщо такі відомості відрізняються від достовірних на суму від 500 до 2000 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, змінами до частини першої статті 366² КК України пропонується передбачити кримінальну відповідальність.

Змінами до санкцій статей 366², 366³ КК України пропонується посилити кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Крім того, проектом Закону пропонується включити статті 366², 366³ КК України у примітку до статті 45 КК України та віднести відповідні правопорушення до корупційних кримінальних правопорушень. Ураховуючи вказані зміни, особа, яка вчинила кримінальні правопорушення, передбачені статтями 366², 366³ КК України, не зможе бути звільненою від кримінальної відповідальності, навіть якщо вона після вчинення кримінального правопорушення щиро покалася, активно сприяла розкриттю кримінального правопорушення і повністю відшкодувала завдані нею збитки або усунула заподіяну шкоду.

Законопроект підтримується Офісом Генерального прокурора, Національним антикорупційним бюро України, Інститутом законодавства Верховної Ради України та Національним агентством з питань запобігання корупції (із зауваженнями). Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило ряд зауважень до законопроекту та підтримує зміни до чинних нормативно-правових актів щодо вдосконалення відповідальності серед працівників органів та підрозділів цивільного захисту за декларування недостовірної інформації та неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

Також доводимо до відома, що на сайті Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) оновлені роз'яснення щодо застосування антикорупційного законодавства у сучасних умовах.

Література:

1. Закон України «Про запобігання корупції» від 24.03.2021 № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення 17.05.2021 року).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. №8073-X. [Електронний ресурс] зі змінами та доповненнями станом на 17.05.2021р. – Режим доступу до сайту: [www/zakon.rada.gov.ua](http://www.zakon.rada.gov.ua).
3. Кримінальний кодекс України від 24.03.2021 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 17.05.2021 року).

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ ОРГАНАМИ ПРОКУРАТУРИ

Махніцький О. І.

*екс Генеральний прокурор України
м. Київ, Україна*

Трофімчук Ю. О.

*помічник судді Рівненського районного суду Рівненської області
м. Рівне, Україна*

Розглядаючи міжнародний досвід адміністративно-правової охорони прав людини органами прокуратури слід зазначити, що на даний час у світі склалися дві моделі функціонування органів прокуратури: прокуратура як орган кримінального переслідування та прокуратура як орган нагляду за законністю [1, с.279]. Але даний поділ вважаємо не повним, бо не враховані всі функції, які визначають основу діяльності прокуратури від місця, яке вона посідає в системі державних органів [2, с. 197].

В зв'язку з цим розглянемо більш детально функціонування органів прокуратури щодо охорони прав людини в зарубіжних державах в залежності від їх функціонального призначення.

Адміністративно-правову охорону прав людини органами прокуратури почнемо визначати через виокремлення виконуваних прокуратурою повноважень та функцій і виділимо їх до категорій функціонування прокуратури в зарубіжних державах: